ALMUŽNA DÁVANÁ V SKRYTOSTI

... alebo o tom, prečo netúžime po sláve a ako si dobrými skutkami získavame odmenu v Nebi.

BOŽIE SLOVO: (Mt 6, 1-4)

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Matúša. V tom čase Ježiš povedal zástupom: *Dajte si pozor a nekonajte svoje dobré skutky pred ľuďmi, aby vás obdivovali, lebo nebudete mať odmenu u svojho Otca, ktorý je na nebesiach.* [2] *Keď teda dávaš almužnu, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci v synagógach a po uliciach, aby ich ľudia chválili. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu.* [3] *Ale keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá,* [4] *aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.* Počuli sme Božie slovo!

KATECHÉZKA (porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 363, 601, 610, 420, 423)

Dnes Ježiš pokračuje vo vysvetľovaní rozdielov medzi *synmi sveta* a *synmi Svetla*. Poďme teda rovno k veci!

Ježiš hovorí: *Dajte si pozor a nekonajte svoje dobré skutky pred ľuďmi, aby vás obdivovali*... Prečo by sme si mali na to dávať pozor? Odpovedať si na to môžeme protiotázkou: Prečo by nám malo záležať na obdive a chvále ľudí?

Po prvé, sme *synovia a dcéry Boha*. Žiadna ľudská chvála ani žiadna ľudská hana nám k tomu nemôžu nič pridať, ani z toho nič ubrať. Jedna z mojich obľúbených *apoftegmat*, výrokov a príbehov otcov púšte prvých storočí, hovorí tento príbeh: „*Jeden brat prišiel k egyptskému otcovi Makáriovi a povedal mu: ‚Otče, povedz mi jedno! Ako môžem dosiahnuť spásu?‘ Starec ho poučil: ‚Choď k hrobom a vysmievaj sa mŕtvym!‘ Brat tam išiel, vysmieval sa a hádzal kameňmi. Potom sa vrátil a podal Otcovi správu. Ten sa ho opýtal: ‚A oni ti nič na to nepovedali?‘ Odpovedal: ‚Nič.‘ Vtedy mu starec povedal: ‚Choď tam zajtra a chváľ ich!‘ Brat tam išiel a chválil ich: ‚Apoštoli, svätci, spravodliví!‘ Potom sa vrátil k starcovi a povedal: ‚Chválil som ich!‘ A on sa ho opýtal: ‚Nič ti neodpovedali?‘ Brat odvetil: ‚Nič.‘ Tu ho starec poučil: ‚Ty vieš, ako si ich zhanobil, a neodpovedali Ti. A ako si ich velebil, a nepovedali ti na to nič. Taký musíš byť aj Ty, ak chceš dosiahnuť spásu! Buď mŕtvolou a nedbaj ani na krivdu ani na chválu od ľudí a budeš spasený*“ (apoftegmata 476). Tento príbeh je hlbší, než sa na prvý pohľad zdá. Ľahko by sme ho mohli odbiť ako morálne ponaučenie o tom, že sa máme snažiť nevšímať si chválu ani hanu ľudí, ale robiť to, čo je dobré a správne a tak. Ale to nie je pointa príbehu! Mŕtvi sa predsa nijako nezapierajú! Nepremáhajú. Kašlú na chválu, kašlú na hanu, lebo im je srdečne ukradnutá! Čo znamená ľudská sláva či ľudská hana pre kosti uložené v hrobe? Vôbec nič! Toto je posolstvo otca Makária: *Buď mŕtvolou*! Znie to hrozne, že? Mnohí ľudia si pri tom predstavia populárny obraz kresťanstva a svätosti ako *byť zaživa pochovaný*, všetko si len odopierať, nič si nedopriať, len nariekať nad svojimi hriechmi, neustále odprosovať Boha, stále žiť v pocite viny a nikdy sa z ničoho neradovať, lebo radosť je hriech... V skutočnosti je to presne naopak! Mŕtvi na cintoríne kašlú na chválu či hanu ľudí, lebo tam už nie sú! Sú tam len *ich kosti*! Oni sami sú alebo v Pekle, alebo v Nebi, oslávení Bohom – a ľudská chvála pre nich neznamená viac, než jediná kvapka rosy pre nekonečný oceán – ani hana ľudí ich nezraňuje viac, než jediná horiaca zápalka pre mocné a nezmerné more. Oni o nič z toho jednoducho *nedbajú*! Je im to ukradnuté! Byť kresťanom znamená to isté. Pavol nám hovorí: „*Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi*“ (Rim 6, 11). Naše „kosti“, naše telá ešte sú na zemi – ale my už nie. Už sme s Kristom zomreli a s Ním vstali z mŕtvych. Naše duše, naše srdcia už teraz žijú v Kristovi, žijú v Kráľovstve, žijú v Nebi. Jediné, čo nás zaujíma je, či dostaneme „*pochvalu od Boha*“ (1 Kor 4, 5), „*preto sa usilujeme páčiť sa mu, či sme doma alebo mimo domu.* [10] *Veď sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu, za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé*“ (2 Kor 5, 9-10). Ľudská chvála? Ľudská hana? Ľudské súdy? Ľudia nás nebudú ani súdiť, ani nám nedajú večnú odmenu, po ktorej dychtíme! Prečo by nás teda mala akokoľvek zaujímať ich hana či chvála? Práve preto, že sme vzkriesení, práve preto, že už žijeme v Bohu skutočný Život, sme čo do tohto sveta už mŕtvi, už sme z neho vyrástli. A toto má na mysli Makários, keď hovorí, že ak sme takíto, budeme spasení – lebo je to známka Božieho synovstva!

Po druhé – ľudská chvála či hana nás môžu zaslepiť. O tom prvom povedal Ježiš Židom: „*Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorú dáva len Boh*“ (Jn 5, 44)?! O tom druhom povedal učeníkom: „*Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi*“ (Mk 8, 38). Ak hľadáme uznanie ľudí sveta – potom sa prispôsobujeme svetu a nie Bohu a tým dokazujeme, že sme synmi sveta a nie Boha. A ak utekáme pred neľúbosťou sveta, znovu tým potvrdzujeme to isté: že ešte stále žijeme svetu a preto sme ešte stále mŕtvi Bohu.)

Ježiš hovorí: *keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá,* [4] *aby tvoja almužna zostala skrytá*. Ak sme totiž synmi a dcérami Boha, potom motívom nášho konania je láska. Láska k Bohu a skrze Boha a kvôli Bohu aj láska k ľuďom. To je niečo, čo vychádza z nás. Alebo skôr: niečo, čo vychádza z Boha a cez nás sa vylieva k ľuďom, ktorým slúžime. Preto milujeme aj zlých, aj nepriateľov. Nemilujeme ich totiž preto, akí sú, ani nie preto, že by sme z toho my sami mali, už vôbec nie pre ľudskú chválu, ale preto, že sme synmi Boha. Je to tak pre nás prirodzené a normálne, ako svedčí Ján, že „*každý, kto miluje, narodil sa z Boha*“ (1 Jn 4, 7). Pozornosť a oslava ľudí by nás skôr otravovali – aj preto, že by nám prisudzovala niečo, čo je viac ovocím Boha a Jeho milosti v nás, ako hovorí Písmo, že ako synovia a dcéry Boha „*sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali*“ (Ef 2, 10). Ako by sme si mohli prisvojovať zásluhy a chválu za niečo, čo nie je z nás, ale z Boha?

UVAŽUJEME:

Ježiš hovorí ešte jednu zaujímavú vec: hovorí i *odmene* za naše skutky. Nehovorí to len tu, aj inde nám radí to isté, napríklad: „*Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich moľ a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobýjajú a kradnú.* [20] *V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani moľ, ani hrdza a tam sa zlodeji nedobýjajú a nekradnú*“ (Mt 6, 19-20).

Katechizmus k tomu vysvetľuje: „*Veríme, že množstvo duší, ktoré sú zhromaždené s Ježišom a Máriou v raji, tvorí nebeskú Cirkev, kde [tieto duše] požívajú večnú blaženosť a vidia Boha takého, aký je, a kde majú so svätými anjelmi v rozličnom stupni a rôznym spôsobom účasť na Božej vláde, ktorú vykonáva oslávený Kristus*“ (KKC 1053). Nebeská blaženosť nie je pre všetkých rovnaká – hoci pre každého je úplnou blaženosťou. Poviem to takto „surovo“: *pes sa nažerie, prebehne, vyváľa v mláke, zalezie do pelechu a je spokojný. Jeho pán si dá večeru v drahej reštaurácii, ide do opery, strávi večer s priateľmi a nakoniec zalezie spať do pohodlného apartmánu v hoteli a tiež je spokojný. Akosi ale tušíme, že jeho spokojnosť je hlbšia a širšia a bohatšia, než spokojnosť jeho psa. A kto by túžil po spokojnosti psa, keď môže mať spokojnosť človeka?* Tréningom Božieho synovstva akoby *rozširujeme* svoju schopnosť pojať do seba Božiu blaženosť. Akoby sme boli nádobou, ktorú môžeme urobiť väčšou a väčšou. Na konci Pán príde a každú nádobu naplní až po okraj. Každý bude blažený a šťastný. Ale predsa, u niekoho bude táto blaženosť ani nie väčšia, ako skôr širšia a hlbšia a bohatšia, než u iného. Preto Ježiš hovorí o „odmene“ za naše skutky – v podstate *tréning* synovstva, tréning lásky, tréning schopnosti *byť ako Boh*. Preto hovorí, že je to ako zhromažďovanie si pokladov v Nebi.

DO PRAXE:

Netrápi nás už, nermúti ani nám nelichotí mienka sveta, iných ľudí? Nedbáme už o ňu – a tým potvrdzujeme, že naozaj už žijeme inde, v Bohu, a nie vo svete?

Trénujeme svoju „kapacitu“ prijať nebeskú blaženosť? Ako?